

PAPER DETAILS

TITLE: "Isin agi ocuklari"nin Bilim Kurgununun Temel Kavramlari ve ocuk/Gençlik Yazini Baglaminda Incelenmesi

AUTHORS: Melda KARAGÖZ

PAGES: 41-48

ORIGINAL PDF URL: <https://www.anadiliegitimi.com/tr/download/article-file/14935>

"Işın Çağı Çocukları"nın Bilim Kurgunun Temel Kavramları ve Çocuk/Gençlik Yazını Bağlamında İncelenmesi*

*Melda KARAGÖZ***

Öz

Bu çalışmada Gülten Dayıoğlu'nun "Işın Çağı Çocukları" adlı yapıtı bilim kurgunun temel kavramları açısından incelenmiş, bu kavramların çocuk/gençlik yazını bağlamında yeri ve önemi saptanmaya çalışılmıştır. Çalışma, nitel bir araştırma olup betimseldir ve olgubilim deseni ile düzenlenmiştir. Tarama modelinin kullanıldığı çalışma sonucunda yazarın bilim kurgu aracılığıyla yaşadığı zamanı ve toplumsal koşulları yorumlayarak çocuklar/gençler için geleceğe dönük bir bilinç oluşturmaya çalıştığı görülmüştür.

Anahtar Sözcükler: *Bilim kurgu, çocuk ve gençlik yazını, Gülten Dayıoğlu, Işın Çağı Çocukları.*

The Research of "Ray-Age Children" in the Context of the Basic Concepts of Science Fiction and Child/Youth Literature

Abstract

In this study, the work of Gülten Dayıoğlu that "Ray-Age Children" were examined in terms of the basic concepts of science fiction and the place and importance of this concepts were tried to determine in the context of child / youth literature. The study is a qualitative research and is regulated by phenomenologic pattern. Descriptive survey model was used in this study. Consequently, it was seen that writer commented on social conditions and the time she lives in through science fiction and worked to create awareness future-oriented for children / youth.

Keywords: *Science fiction, child and youth literature, Gülten Dayıoğlu, Ray-Age Children.*

* Bu çalışma 14-15 Kasım 2013 tarihlerinde İstanbul'da düzenlenen "Türkçede Roman II: Türkçe Edebiyatın Hayalperest Çocuğu: Bilimkurgu ve Fantastik Edebiyat Sempozyumu"nda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

** Arş. Gör., İstanbul Üniversitesi, Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü, İstanbul.

E-posta: melda.karagoz@istanbul.edu.tr

Giriş

Düş gücüne dayalı, bilimsel tekniklerin ve olayların yer aldığı, geleceğe ilişkin bir dünyanın anlatıldığı tür olan bilim kurgu, yazınımız için oldukça yenidir. Günümüzde teknolojinin hızla gelişmesi; televizyon, sinema, çizgi roman gibi alanlarda bilim kurgunun yaygın bir biçimde yer almasıyla yazınımızda da türe olan ilgi artmaya başlamıştır. Buna karşın 1970'li yıllara kadar bilim kurgu türünde yazan yazarlarımızın sayısı oldukça azdır.

Her toplum, kendi yaşam koşullarına koşut olarak yazını biçimlendirmektedir. Dolayısıyla bilimsel buluşlar ve uzay araştırmaları yapan toplumlarda yazınsal yönden bilim kurgunun gelişmesi olağandır. Buna karşın Türkiye'nin sanayileşmesine bağlı olarak bilim kurgu türünde az sayıda yapıt bulunduğu görülür. Bu bakımdan gelişimi oldukça yeni olan bilim kurguya *yazının çocuğu* olarak bakılabilir. Ancak içinde bulunulan koşullar altında Türk yazını için bilim kurgunun gelişemeyeceği söylenemez. Çünkü bilinmeyenin getirdiği merak ve beklentiler, farklı toplumlarda farklı fikirler ortaya çıkaracaktır ve her yeni fikir, yaratıcılığı ve yapılabilecekler olan inancı beraberinde getirecektir. Milner (2011: 396)'in de dediği gibi yazın eleştirisi, bilimkurgunun temelde düşüncelerle yapılan bir deney olduğunu varsayma eğilimindedir. Bu durum çocuk/genç için düşünceleri aracılığıyla yaşadığı sorunların ayırtına varıp farklı çözüm yolları getirmesini, tasarılar oluşturmasını, buluş yapma doyumuna ulaşmasını ve düş gücünün gelişmesini sağlayacaktır. Yeni kuşağın gençlere emanet edildiği bir toplumda bilim kurgunun önemli bir araç olduğu yadsınamaz. Çünkü toplumların gelişmesinin temeli olan bilim ve teknoloji aynı zamanda bilim kurgunun da temelini oluşturur. Bu temel çevresinde işlenebilecek evrensel değer izlekleriyle birlikte yazın da amacına ulaşarak düşünen ve duyarlı bireylerin yetişmesine öncülük edecektir.

Çocuklar/gençler, insan ve hayvandan başka uzaylılar, robotlar gibi olağanüstü karakterlerden oluşan; başka gezegen ve boyutlarda olağanüstü olayların yaşandığı, serüven dolu kitaplara ilgi gösterir. Çünkü bu tür kitaplar çocuğun/gencin düş gücünü geliştirme gereksinimine karşılık vermekte, onların merak duygularını körükleyerek ilgilerini çekmektedir. Ayrıca bilim kurgu türünde yazılan yapıtların "... eğitici işlevler taşıması ve mesajlarını oyun havası içinde, çocuğu sıkmadan, gizemli olay ve kişiler aracılığıyla verebilmesi..." (Karataş ve Fırat, 2006: 461) sahip olduğu diğer önemli özelliklerdir. Ancak bilim kurgu türündeki yapıtların eğitsel açıdan başarılı olabilmesi için bilgilerin otoriter bir tutum kullanılmadan seslendiği yaş döneminin anlam düzeyine uygun, anlaşılır bir kurgu içerisinde verilmesi gerekir. Bilim; sorgulama, eleştirme ve kuşku duymayı gerektirir. Ancak bu yöntemlerle ilerleme ve gelişme sağlanabilir. Yapıta kuşku ve merakla yaklaşan çocuk/genç okurlar da anlatılanları sürekli sorgulayarak insanı ve yaşamı anlamlandıracaktır.

Bilim kurgu yazınına ait konular evrende ve zamanda yolculuk, dünya dışı yaşamlar, koloniler arası savaş, başka gezegenlerden gelen yaratıklar, kıyamet, dünyanın gelecekteki durumu, uygarlık sonrası yaşam, mucizevi buluşlar, robotlar, başkalaşım geçiren insanlar, klonlama, genetik gibi oldukça geniştir ve giderek genişlemektedir; ancak tüm bu konuların bilimsel bir gerçekçiliğe dayandırılması gerekir. Bilimin esaslarına dayandırılarak hazırlanan bu tür yapıtlarda ileri düzey kurgusal bir dünyanın yaratıldığı görülür. Bu olağanüstü kurgusal dünyanın içinde gerçek yaşamdan izler de bulunur. Bilim kurguyu yalnız bilimsel bilgilerin yer aldığı bir tür olarak düşünmek yanlıştır. Diğer yazınsal türlerde olduğu gibi bireyin kendisiyle ve toplumla olan mücadelesinin bilim kurgu türünde bilimsel verilerle desteklendiği görülür.

Bilim kurgu yapıtlarında olduğu gibi sık sık birlikte anıldığı fantastik, ütopyik ve gotik yapıtlarda da kurgusal bir dünyanın var olduğu görülür. Öyleyse bilim kurguyu bu türlerden ayıran yanı nedir? Akılcılığın karşısında yer alan, yarı düş yarı gerçek bir tür olan fantastik yapıtlara karşın bilim kurgu türü yapıtlar akılcılıktan beslenip karakterler ve olaylar, bilimsel ya da bilimselmiş gibi görünen bir temele dayandırılır. Fantastiğin yüzü genellikle geçmişe dönükken, bilim kurgunun yüzü geleceğe dönüktür. Bilim kurgu türü yapıtlarda yer, zaman ve olaylar var olma olasılığı çok da gerçek dışı olmayan unsurlar olduğu için hiç var olmayan yerlerle ve sosyal yapılarla özdeşleşen ütopyalardan ayrılır (Akın, 2009: 14). Gotik yapıtlar ise düş gücüne dayalı motiflerle desteklenip toplumdaki kurulu düzene karşı bir duruşu ele alsın da içerisinde anormallik, korku ve dehşet etkilerini barındırması yönünden bilim kurgu türüyle farklılık gösterir (Özlük, 2011: 36).

“Işın Çağı Çocukları” adlı yapıt da, insanların dünyadaki yaşam kaynaklarını kötü kullanmaları sonucu karşılaşılan açlık sorununu bilginlerce üretilen yeni besin maddesiyle çözmek üzerine kuruludur. Yaptığı buluşlar sonrasında gücü eline geçiren insanoğlu, durumu çıkarları için kullanmaya çalışır ve diğer insanlar üzerinde egemenlik kurmaya kalkar. Ancak bilginlerden biri yaptığı buluşla insanlığı tüm kötü duygu ve düşüncelerinden arındırarak barış, özgürlük, kardeşlik, dostluk içinde huzur ve mutluluk dolu bir yaşam yaratır. Yapıt, her ne kadar sonunda ideal bir toplum düzeni yarattığı için ütopyik bir tür gibi görünse de kurgunun her aşamasının bilimsel zeminler üzerine oturtulması yapıtın bilim kurgusal bir tür olarak düşünülmesine neden olur.

İleri Görüşlüler Ülkesi’nde yeni doğan erkek çocukların kaçırılmaya başlandığı görülür. Bir süre devam eden bu olayın nedeni ve kim tarafından gerçekleştirildiği bulunamaz. Ancak kaçırılma olayının gizemini bilen kişiler vardır. Kaçırılan bebekler insanlardan uzak ve çok iyi koşullar içerisinde “bebekler çiftliği” adı verilen yerde yetiştirilmektedir.

İleri Görüşlüler Ülkesi üstün zekâyâ sahip bilginlerden oluşan oldukça uygar ülkelerden biridir. Ülkenin başkanı da bir bilim adamıdır ve bilginlerin toplumsal ilişkilerden yalıtılmış biçimde buluşlar

yapmaları gerektiğine inanır. Ayrıca başkan, yakın zamanda dünyada nükleer bir savaşın olacağını, savaş bitiminde insanlığın açlıkla karşılaşacağını ve belki de insan soyunun tükeneceğini düşünmektedir. Bu felakete sürüklenmemek için dâhi bebeklerden kurulacak bir kurulun çalışmalar yapmasını önerir. Önerisi kabul edilir ve bin bebek doğar doğmaz özel koşullar altında yetiştirilmeye başlanır. Bu bebekler on beş yıl sonra amaçları doğrultusunda olağanüstü buluşlar yapmaya başlar.

Bilim kurgu yapıtlarında sürekli gelişmekte olan bilimsel bilgilerin ve buluşların oluşturduğu ortamın koşullarına uygun olarak “önceleme yazın” adı verilen dil ürünleri kullanılır. Bu dil ürünlerinde esas bulunması gereken özellik; buluş ve olayların bugün ve gelecekte alacağı yeni biçimiyle düş gücünün bir arada kullanılmasıdır (Özdemir, 2002: 331). Dayıoğlu da yapıtında gelişen koşullar içerisinde gelecekte bir nükleer savaşın çıkacağını öngörerek önlemler alınmasına yönelik bir plan yapmış ve bunu yeni doğan üstün zekâli bebeklerin buluşlarıyla kurgulamıştır.

Her yazarın yapıtında yaşadığı zamandan izler görülür. Çünkü yazarlar, içinde bulunduğu zamanın koşullarından beslenir. Ancak bu, düşüncelerinin yalnız yaşadığı zamana ait olduğu anlamına gelmez. Çünkü yazarlar, zamanın ve toplumun koşullarını zorlayarak ilerlemeyi amaçlar. Dayıoğlu da düşünceleri ve yapıtlarıyla yüzü geleceğe dönük yazarlardan birisidir. Görülüyor ki yazar, zamanın ve toplumun sorunlarını görerek bunu sanatıyla okurlara duyumsatmaya çalışmıştır. Özgün kurgusuyla örtülü bir biçimde toplum eleştirisi yapmış ve yeniliğe, gelişime olan gereksinimi sezdirmiştir.

Genç bilginler, çalışmalar sonucunda “doygü (tam besin)” adı verilen bir buluş gerçekleştirirler. Doygü bitkisinin beş tanesi insanı üç gün besleyebilecek özelliktedir. Ancak bu bitki Dünya koşullarında yetiştirilemez. Böylelikle uzayda Dünya ile Mars arasında bir yörüngede “Tarım Küresi” kurulmasına karar verilir. Tarım Küresi’nden yılda bir kez Dünya’ya doygü gönderilebileceği hesaplanır. Tarım Küresi’ne gidecek beş yüz bilgin, kürenin yapay ortamında yaşamaya alışacak ve bir daha Dünya’ya dönemeyecektir.

Beş yüz bilgin uzaya gitmeden önce kalabalık bir toplantı yapılır. Başkan, yıllar önce başlanan projeyi anlatır ve kalabalık içinde bilginlerin ailelerinin olduğunu söyler. Ancak ailelerin çocuklarını bulmaya çalışmamalarını konusunda onları uyarır. Ayrılma zamanı geldiğinde yaşlı bir kadın, elindeki ben sayesinde doğurduğu tek çocuğunu bulur. Bu, 8 numaralı fizik bilginidir. Annesinden ayrılırken elinde sadece ona ait tarak kalır.

“... bebeklerini yitiren ana babalar, yüreklerini dağılayan evlat acısını, hiçbir gün içlerinden söküp...” (Dayıoğlu, 2012: 8) atamamalarına karşın ailelerin çocuklarını bulmaya çalışmamaları önemli bir noktadır. Aileler buyruğa uymayı seçmiş, karşı koymamışlardır. İnsanlığın geleceği için kendi çocuklarını, bir kuşağı feda etmişlerdir.

Bu sırada Dünya’da işler kötüye gitmektedir. Büyük devletler arasındaki silahlanma yarışı felaketi beraberinde getirir. Canlılar yok olur, Dünya yaşanmaz bir duruma gelir. Ancak kalanlar için en büyük sorun açlıktır. Başkansa doygu sayesinde elde edeceği güçle yeryüzünün tek hâkimi olma düşlerine dalmıştır.

Tarım Küresi’ndeki bilginlerde ise tuhaf değişiklikler oluşmaya başlar. Derileri bembeyaz bir hal alırken, saçları ve sakalları da ağarır. Araştırmalar sonucu bu duruma Güneş ışınlarının neden olduğu saptanır. Derken Tarım Küresi, bir yıldızın patlayıp parçalanması sonucu korkunç bir ses dalgasıyla sarsılır. Yaşanan gelişmeler hem bilginlerde hem de üzerinde doygu bitkisinin denemelerini yaptıkları maymunlarda gerginliklere neden olur. Ancak çalışmalar sürer ve doygu bitkisi olumlu sonuçlar verir. Dünya’da ise bebekler yaşayamaz, anneler süt veremez durumdadır.

Doygu bitkisinin İleri Görüşlüler Ülkesi’ne ulaşmasıyla diğer ülke başkanları da bu ülkeye gider. Başkanın ihtirasları ise artmaktadır. Dünya’nın tek hâkimi olmak ister ve diğer ülke başkanlarından ülkelerinin yer altı kaynaklarını kullanma, tüm silahlarını yok etme gibi farklı isteklerde bulunmaya başlar. Bir yandan da üretilen doygu bitkisinin yetmeyeceğinden endişelenir ve bitkinin Dünya koşullarında da yetiştirilebilmesi için bilginleri görevlendirir. Böylece yeryüzündeki bilgiler “Atmosfer Tarım Küreleri”ni kurarlar. Buralarda yetiştirilen doygular, Uzay Tarım Küresi’nde yetiştirilen doygudan daha yetersiz olsa da üretim yapılır. Uzay Tarım Küresi’ndeki bilginlerse annelerin süt verememeleri nedeniyle doygunun bebeklerce tüketilebilmesi için çalışmalar yapmaktadır.

Sever, “Bilimkurgu özellikleriyle yapılandırılmış başarılı bir yapıtta, yazar bilimsel varsayımlarla uğraşırken hiçbir zaman insan gerçeğini yadsımaz. Bilimsel varsayımlara duyduğu ilgi ile insan gerçeğine verdiği önemi dengelemeyi bilir” (2013: 214) demektedir. Dayıoğlu da eserinde bilimsel buluşlar ve insan gerçekliğini bir arada ele alır. Bir bilim insanı gibi araştırmacıdır. Elde ettiği bilimsel verilerle insan ve toplum gerçeğini harmanlamıştır.

Uzay Tarım Küresi, parçalanan bir yıldızdan gelen ateş parçalarının küreye çarpma tehlikesiyle karşı karşıyadır. Korkulan olmaz, yalnız tek bir ateş topu kürenin içine düşer. Çarpmanın etkisiyle küreye düşen ateş topu beş bilginin sinirsel açıdan bozulmalarına neden olur ve bu bilginler düşünme hücrelerine atılır. Düşen ışın topu bilginlerce incelenir; ancak bir sonuca ulaşamaz. 8 numaralı bilgin ise çalışmalarından vazgeçmez. Elde ettiği ışınlarla çalışırken beş bilgin yanlışlıkla ışınlara hedef olur ve olanlardan sonra ruhsal ve fiziksel açıdan iyileşirler. 8 numaralı bilgin kesin sonuçlar elde edinceye kadar olanları kimseye anlatmamaya karar verir. Ancak çalışmaları sırasında bulunduğu gümüş ışınların güçlü bir enerjiye sahip olduğunu, yeryüzünün ısınma ve aydınlanma sorununu çözeceğini keşfeder ve bunu başkana anlatır.

Dünya’da ise ülke başkanları İleri Görüşlüler Ülke başkanına bağlı olmaktan memnun değildir ve birleşerek silah üretimine başlarlar. Amaçları ülkeye saldırıp tüm doygulara el koymaktır. İleri Görüşlüler Ülkesi başkanı da olanların farkındadır ve ülke bilginlerine düşmanlarını kendine bağlamak için bir silah yapmaları görevini verir ve silah yapılır. Bu silah, Dünya etrafındaki bir uyduya yerleştirilerek ışınlar aracılığıyla insanların düşünme becerilerini (eleştirme, yorumlama, kavrama...) yok edecektir. Sadece bilginler ile başkan ve ailesi ışınlardan etkilenmeyecektir. 8 numaralı bilgin küredeki çalışmalarını sürdürmektedir ve bulduğu altın ışınların iyilik ışınları olduğunu keşfeder. Bunlar insan genlerine işleyerek kalıtsal hale gelmektedir. Silahla ilgili bilgiler Uzay Tarım Küresi’ne ulaşıncı 8 numaralı bilgin, çok üzülür ve hemen yarattığı sorunun çözümü için uğraşmaya başlar. Başkanla konuşarak kendi yaptığı çalışmaları kullanması için onu ikna eder ve tüm Dünya iyi ışınlarla sarmalanır. Ancak bu olaydan sonra Uzay Tarım Küresi ile Dünya’nın bağlantısı kesilir. Çünkü iyi ışınlar içerisindeki maddeler, Dünya’nın etrafını saran manyetik bir kabuk oluşturmuştur. 8 numaralı bilgin, kendini suçlu hissederek arkadaşlarından özür diler. Zaten Dünya’daki yaşamlarından vazgeçen bilginler onu affeder.

Bilim kurgu türü yapıtlarda ayrıntılı karakter gelişimine ve tiplere yer verilmediği görülür. Çünkü kurgu, karakter ve tipler üzerine değil, düşünce ve düşüncelerin ortaya çıkaracağı ürün üzerine kurulur (Özdemir, 2002: 335). İleri Görüşlüler Ülkesi’nin başkanı ve 8 numaralı bilgin yapıttaki ana karakterlerdir. Bu karakterler de tiplendirilmeden, birkaç özelliği betimlenerek tanıtılmıştır. Karakterlerin iletişime ulaşırken taşıdığı önem, okurun alımlamasına bırakılmıştır.

Uzay Tarım Küresi’ndeki ve yeryüzündeki tüm insanlar kendilerini iyi hissettiren bir düş görürler. Artık insanlar arasındaki tüm olumsuz duygu ve düşünceler yok olmuştur. Yeryüzündeki insanlar düş sonrasında çağa “Işın Çağı” adını verirler. Doğayı yeniden canlandırmaya, soğuk ülkelerin ısınma sorunlarını halletmeye, hastalıklı organları yenilemeye, yaşlılığın ve doğal afetlerin önüne geçmeye, uzay çalışmaları ve gezileri yapmaya başlarlar. Çöllere yapay bulutlarla yağmur yağdırılarak buralarda da yaşam alanları oluşturulur. Çocuklar artık bilgisayarlarla oluşturulmuş ders köşelerinde çalışır, eğitim ışınlama yöntemiyle yapılır ve her çocuk yeteneğine göre mesleklere yönlendirilir, evlerde eğlence köşesi olarak ayrılan alanlarda oyunlar oynarlar, salıncaklar gökyüzünden inen renkli ışınlardan oluşur. Ülke başkanı, ayrıcalıklı bir konum sahibi olmaktan çıkarak öğrenciler tarafından bilgisayarla seçilir. Ulaşım için ışın yolları oluşturulur. Tüm dünyada mutlu ve huzurlu bir yaşam başlar. Uzay Tarım Küresi’ndekileri unutmayarak onlar için anıtlar dikilir, anma günleri düzenlenir.

Bu sırada Uzay Tarım Küresi’ndeki bilginler Dünya’yla tekrar iletişim kurabilmenin yollarını arar. Dünya’dakiler de benzer uğraşın içindedir. Ancak her iki taraf da başarısız olur ve uğraşmaktan vazgeçerler. Oysa Dünya’nın çevresindeki kabuk üç sene sonra kendiliğinden yok olur. Yıllar geçtikçe

Uzay Tarım Küresi’nde yalnız elli bir bilgin kalır. İleriki zamanlarda Dünya’ya ulaşabilme umuduyla 8 numaralı bilginin derin dondurucular içerisinde yüz yıl bekleme düşüncesini onaylarlar.

Zamanla Işın Çağı’ndaki insanlar uzayın gidilemeyen yerlerine yolculuk yapabilecek “Uzay Kirpisi” denilen araçları bulurlar ve yeni keşifler için uzayda araştırmalara başlarlar. Bu yolculuk sırasında yaşam belirtisi tespit ettikleri Uzay Tarım Küresi’ni bulurlar. Dünya’ya dönerek daha gelişmiş bir araç olan “Nuhun Gemisi II” yapılıır. Kürede yeni buluşlar ve elli bir bilginin bulurlar ve onları alarak geri dönerler. Tüm dünya heyecanla elli bir bilginin donduruculardan çıkacağı zamanı beklemeye başlar. Çünkü onlar insanlığın yazgısını değiştiren Atom Çağı’ndan kalma bilginlerdir.

Herkesin merakla beklediği bilginlerle ilgili kimsenin bilmediği kimi tehlikeler vardır. Bu bilginler, Işın Çağı öncesinin insanlarıdır. Çok iyi koşullarda yetiştirilmelerine karşın türlü nedenlerle yıpranmış, doğal koşullarına dönmüşlerdir. Yeni ortamlarında yaşanabilecek olası sorunlar nedeniyle kendi yarattıkları icadın kurbanı olarak ölmeleri, gelecek için bir kuşağın feda edilmesi yorumuyla benzerdir. Çünkü Işın Çağı insanların olağanüstü buluşlar ışığı altında bilginlerde yaşanacak uyum sorununu önceden düşünmemeleri olağan dışıdır (Akın, 2009: 337).

Bilginlerin dondurucudan çıkma anı geldiğinde bir tören düzenlenir. Donduruculardan çıkan bilginlere hemen soluma başlıkları takılır. Bir süre sonra koşullara alışan bilginler başlıklarını çıkarır ve 8 numaralı bilgin konuşmaya başlar. Ardından kendilerine Işın Çağı’na ilişkin bilgiler verilir. Işın yollarıyla kendilerine ayrılan yerlere gitmeye çalışan bilginler bir anda yere yığılır ve tüm dünyanın gözü önünde ölürler. Bu felaketin nedeni yaşadıkları solunum zehirlenmesidir. Bilginler mumyalanarak özel bir anıt müzeye yerleştirilir. 8 numaralı bilgin elinde annesinin tarağıyla mumyalanır.

“Işın Çağı Çocukları”, insanların yaşam kaynaklarını kötü kullanma ve güce tapma tutkuları sonucunda olabileceklere yönelik öngörüler sunmaktadır. Geleceğin olumsuz tablosuna karşın sevgi ve hoşgörülle yeni bir dünyanın yaratılabileceğine olan umudu gösterirken yarınların bugünden değiştirilebileceğine yönelik çıkış yolları sunmaktadır. Yapıtın sonunda kurgulanan “Işın Çağı”, Dayıoğlu’nun diğer bilim kurgu özelliği taşıyan yapıtlarında olduğu gibi bir tür ütopyadır. Savaşların olmadığı, tüm dünyada sevgi ve hoşgörünün egemen olduğu kusursuz bir düzenden şu an için söz etmek olası değildir. Aynı zamanda yapıt, Dayıoğlu’nun akıl ve bilimi ne kadar önemseydiğinin bir göstergesi gibidir. İnsanoğlunun aklını kullanarak her engeli aşabileceği sezdirilirken yazarın insana olan inancı da görülür.

Yapıtın dili seslendiği gençlik dönemine uygun olarak anlaşılır, biçemi ise yalındır. Türe özgü diğer yapıtlarda olduğu gibi “Işın Çağı Çocukları” adlı yapıtta da bilimsel terimler kullanılmıştır. Bu terimlerin anlamı bağlam içerisinde zorlanmadan anlaşılabilir düzeydedir. Yapıtta geçen yerler,

olaylar ve buluşlar titizce ayrıtıldırılmış, aralarındaki bağlantılar rastlantısallıktan uzak, neden-sonuç ilişkisi içerisinde düzenlenmiştir. Şaşırtma, merak ve yanılsamalarla desteklenen bilim kurgu türü yapıtlardaki bilinenden bilinmeyene, somuttan soyuta gitme ve olasılıkları düşleme (Özdemir, 2002: 339) gibi belirleyici özellikler yapıtın kurgusu içinde görülür.

Sonuç

Yazarlar, toplumdaki sosyal durumlardan etkilenip olaylara farklı yönlerden bakar ve sanatın getirdiği olanakları kullanarak yapıtlarını ortaya koyarlar. Bilim kurgu yapıtları da geleceğe dönük bilinç oluşturma yolunda yazarın önemli dayanaklarından biridir. Bu tür yapıtlar aracılığıyla doğabilecek sorunlar önceden ayırt edilip engellenmek istenmekte ve duyarlı birey yetişmesini sağlamak amaçlanmaktadır (İsmihan, 2005: 154). Gülten Dayıoğlu da yaşadığı zamanı ve toplumsal koşulları ustaca yorumlayarak daha güzel bir gelecek için bugünden bir bilinç oluşturmaya çalışmaktadır. Yapıtında da görüldüğü gibi yazarın düşlediği gelecek, savaşların olmadığı, insanlar ve ülkeler arasındaki sınırların kalktığı, hoşgörü ve sevginin egemen olduğu bir dünyadır.

Kaynakça:

- Akın, M. (2009). *Türk Çocuk Edebiyatında Bilim Kurgu*. İstanbul: Bizim Kitaplar.
- Dayıoğlu, G. (2012). *Işın Çağı Çocukları* (34. Basım). İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi.
- İsmihan, E. (2005). Bilim Kurguda Temel Kavramlar ve Kahramanlar. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, C: 3, S: 2/Bahar*, s. 153-162. İnternette 10 Ekim 2013'de <http://www.tebd.gazi.edu.tr/index.php/tebd/article/view/316> adresinden alınmıştır.
- Karataş, E. ve Fırat, H. (2007). Çocuk Edebiyatında Bilim Kurgunun Yeri ve Gülten Dayıoğlu'nun Bu Bağlamdaki Çocuk Romanları. S. Sever (Haz.), *II. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu (Gelişmeler, Sorunlar ve Çözüm Önerileri)* (ss. 455-462). Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi. İnternette 10 Ekim 2013'de <http://kitaplar.ankara.edu.tr/dosyalar/pdf/840.pdf> adresinden alınmıştır.
- Milner, A. (2011). Science Fiction and the Literary Field. *Science Fiction Studies, Vol. 38, No. 3 (November 2011)*, 393-411. İnternette 5 Ağustos 2015'de <http://www.jstor.org/stable/10.5621/sciefictstud.38.3.0393> adresinden alınmıştır.
- Özdemir, E. (2002). *Yazınsal Türler* (5. Basım). Ankara: Bilgi Yayınevi.
- Özlük, N. (2011). *Türk Edebiyatında Fantastik Roman*. İstanbul: Hiperlink.
- Sever, S. (2013). "Mo'nun Gizemi"nin Yazınsal ve Eğitsel Özellikleri. *Çocuk Edebiyatı ve Okuma Kültürü* (s. 199-222). İzmir: Tudem.